Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Wydział Lekarsko-Stomatologiczny
Kierunek studiów	Logopedia Ogólna i Kliniczna
Dyscyplina wiodąca	nauki medyczne
Profil studiów	**ogólnoakademicki**
Poziom kształcenia	**I stopnia**
Forma studiów	**stacjonarne**
Typ modułu/przedmiotu	**obowiązkowy**
Forma weryfikacji efektów uczenia się	**zaliczenie**
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Logopedii i Emisji Głosu Centrum Logopedyczne IPS UW 02-927 Warszawa, ul. Karowa 20
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	dr hab. Natalia Siudzińska, prof. UW
Koordynator przedmiotu	dr hab. Natalia Siudzińska, prof. UW n.siudzinska@uw.edu.pl dr Kamila Potocka, k.potocka@uw.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	**dr hab. Małgorzata Żytko prof. UW, mzytko@uw.edu.pl**
Prowadzący zajęcia	**dr hab. Małgorzata Żytko prof. UW**

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	II rok, semestr I	**Liczba punktów ECTS**	2.00

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ **Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim**	**Liczba godzin**	**Kalkulacja punktów ECTS**
wykład (W)	30	1
seminarium (S)		
ćwiczenia (C)		
e-learning (e-L)		
zajęcia praktyczne (ZP)		
praktyka zawodowa (PZ)		
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	20 Przygotowanie (samodzielne) do egzaminu = 20h (S) • Prace analityczne = 2 (S) • czytanie literatury = 3h (S)	1

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Zapoznanie studentów z problematyką teorii i praktyki w obszarze pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej, w szczególności relacji między potrzebami rozwojowymi dzieci w wieku 3-10 lat a specyfiką i organizacją procesu wspierania rozwoju i uczenia się na poziomie edukacji przedszkolnej oraz edukacji początkowej w szkole podstawowej.
C2	Analiza kontekstu socjologicznego, psychologicznego i pedagogicznego edukacji dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, z uwzględnieniem środowiskowych i instytucjonalnych uwarunkowań efektywności uczenia się i wspierania rozwoju dzieci zgodnie z indywidualnymi potrzebami.
C3	

4. EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	**Efekty w zakresie**
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	zna cele i treści oraz metody uczenia się i nauczania, formy organizacyjne oraz sposoby monitorowania i oceniania postępów dzieci i uczniów w okresie przedszkolnym i wczesnoszkolnym;

W2	w zaawansowanym stopniu najważniejsze teorie pedagogiczne, modele i metody kształcenia i wychowania oraz ich uwarunkowania
W3	podstawowe obszary badań pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej;
W4	w zaawansowanym stopniu główne szkoły i kierunki psychologiczne oraz pojęcia psychologiczne, uwarunkowania rozwoju osobniczego człowieka: poznawczego, emocjonalnego i moralnego; wie, czym charakteryzują się procesy poznawcze: spostrzeganie, uwaga, pamięć, myślenie, uczenie się;
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	korzystać z wiedzy w zakresie pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej, w tym z metod i technik, we własnej pracy pedagogicznej i logopedycznej, zarówno w zakresie działań edukacyjnych, jak i terapeutycznych; uwzględniać zagadnienia z tej dziedziny w procesie uczenia się przez całe życie, a także wykorzystywać je we współpracy ze specjalistami z innych dziedzin
U2	zastosować zdobytą wiedzę z zakresu psychologii, w tym psychologii rozwojowej we własnej pracy pedagogicznej i logopedycznej, zarówno w zakresie działań edukacyjnych, terapeutycznych, jak i w komunikacji z pacjentami i ich rodzinami; stale pogłębiać swoje kompetencje w tym zakresie;
U3	opisać osiągnięcia rozwojowe dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz znaczenie edukacji formalnej w ich zaspokajaniu
U4	przedstawić strategie uczenia się dzieci w wieku wczesnoszkolnym i rolę nauczyciela w procesie indywiduaalizacji oddziaływań edukacyjnych i wychowawczych.
U5	zaprezentować własne wątpliwości, sugestie, pomysły, interpretacje, popierając je merytoryczną argumentacją z wykorzystaniem wybranych ujęć teoretycznych i poglądów różnych autorów;
U6	wskazać konsekwencje dla praktyki wczesnej edukacji wyników badań polskich i międzynarodowych osiągnięć szkolnych i rozwojowych dzieci
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i umiejętności z zakresu pedagogiki, w tym pedagogiki specjalnej, w pracy nauczyciela i logopedy; odwołując się do swoich kompetencji w tym zakresie, organizuje nie tylko swoją pracę zawodową, lecz także działania na rzecz szeroko pojmowanego środowiska społecznego;
K2	współpracy w grupie nad przygotowaniem zadania realizowanego w określonym celu i z myślą o konkretnym odbiorcy i temacie;
K3	wykorzystywania zależności między skutecznością działania a wyborem właściwej w danej sytuacji strategii komunikacyjnej;

5. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykład		
	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna – przedmiot badań i perspektywy rozwoju w świetle dynamicznych zmian cywilizacyjnych i społecznych; - przedmiot badań pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej - podejście pryncypialno-dedukcyjne a dynamiczno-indukcyjne	

	- relacja teoria a praktyka edukacyjna - pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna w ujęciu historycznym	
	Rozwój dziecka we wczesnym dzieciństwie w świetle współczesnych koncepcji psychologicznych, pedagogicznych i socjologicznych;	
	Rola nauczyciela wczesnej edukacji. Od porozumiewania się do kształcenia. Progi edukacyjne przedszkole-szkoła i w szkole podstawowej. Doświadczenia polskie i międzynarodowe; -zadania nauczyciela wczesnej edukacji: rozwijanie kompetencji, poczucia kompetencji, stymulowanie aktywności, rozwijanie poczucia własnej wartości. - indywidualne teorie nauczycieli (ideologie) a praktyka edukacyjna - modele bycia nauczycielem - specyfika pracy nauczyciela wczesnej edukacji	
	Nierówności społeczne w polskim systemie edukacyjnym: dzieci z obszarów biedy i zaniedbań kulturowych;	
	Proces przedszkolnej i szkolnej socjalizacji - socjalizacja w teoriach socjologicznych (teorie funkcjonalno-strukturalne, teoria konfliktów, podejście interpretatywne) - socjalizacja w teoriach psychologicznych (behawioryzm, teorie humanistyczne, podejście poznawcze)	
	Proces uczenia się dzieci w wieku wczesnoszkolnym i uwarunkowania jego efektywności (teorie J. Piageta, J. Brunera, L.Wygotskiego, Wooda), paradygmaty - konstruktywizm, konektywizm, psychologia dyskursywna) - od transmisji do partycypacji. Tutoring rówieśniczy w edukacji wczesnoszkolnej i jego znaczenie w procesie uczenia się. - rodzaje tutoringu (partner wie" więcej lub" wie inaczej") - znaczenie tutoringu rówieśniczego w rozwoju poznawczym dzieci	
	Warunki rozwoju myślenia uczniów w edukacji wczesnoszkolnej - bariery rozwoju myślenia - rola nauczyciela w rozwijaniu myślenia dzieci	
	Reformy wczesnej edukacji w latach 1999-2024: podstawy programowe, podręczniki; obraz świata w szkolnych podręcznikach; płeć kulturowa a szkolne podręczniki	
	Poznawanie uczniów, motywowanie do uczenia się i ocenianie ich szkolnych osiągnięć - diagnoza i jej znaczenie dla edukacji - motywacja do uczenia się i jej uwarunkowania - pojęcie i funkcje oceniania - ocenianie kształtujące (formatywne) a ocenianie sumatywne - ocenianie opisowe we wczesnej edukacji: szanse i ograniczenia	

6. LITERATURA

Obowiązkowa

red. A. Brzezińska, Psychologiczne portrety człowieka, GWP 2005
red. A. Brzezińska (i inni), 6 –latek w szkole. Rozwój i wspomaganie rozwoju. Wydawnictwo Humaniora 2014,
- M. Karwowska-Struczyk, Edukacja przedszkolna. W poszukiwaniu innych rozwiązań. WUW 2021, rozdz. Cz. II Program przedszkolny Reggio Emilia (dostępna w pdf)
- red. D. Klus-Stańska, (Anty) edukacja wczesnoszkolna , Impuls 2015
- J. Kazimierczyk, K. Bulkowski, Przeczytać i zrozumieć. Wyniki międzynarodowego badania osiągnięć czwartoklasistów w czytaniu PIRLS 2021 IBE
- red. D. Klus-Stańska, M. Szczepska-Pustkowska, Pedagogika Wczesnoszkolna– dyskursy, problemy, rozwiązania , WAiP 2009
- red. D. Klus-Stańska, Dydaktyka i jej paradygmaty. Różnorodne światy szkoły. PWN 2024
--E. Kochanowska, Wiedza osobista dziecka w refleksji i praktyce nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej. Impuls 2018
- E. Filipiak, Rozwijanie zdolności uczenia się. Z Wygotskim i Brunerem w tle. GWP 2012
- R. Fisher, Uczymy jak myśleć. WSiP 1999
- K., J. Szmidt, E. Płóciennik, Myślenie pytajne, Cz. 1 Podstawy teoretyczne myślenia pytajnego (rozdz. 1-5), Cz.2 Kształcenie twórczego myślenia pytajnego. (rozdz.8), Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego 2020;
- D. Wood, Jak dzieci uczą się i myślą? Społeczne konteksty rozwoju poznawczego. Rozdz. 1 Obrazy dzieciństwa i ich odbicie w nauczaniu
- M. Żytko, Pozwólmy dzieciom mówić i pisać CKE
- M. Żytko, Edukacja w dialogu. Wolters Kluwer 2021

Uzupełniająca

- M. Hawranek, Szkoły, do których chce się chodzić są bliżej, niż myślisz! Znak 2021 - wybrać dwa dowolne rozdziały prezentujące szkoły alternatywne.
- D. Klus-Stańska, Konstruowanie wiedzy w szkole. Wydawnictwo UWM 2000
- red. D. Sterna, Oceniam, ucząc : poradnik dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej. Centrum Edukacji Obywatelskiej, 2015
- B. Śliwerski, M. Paluch, Uwolnić szkołę od systemu klasowo-lekcyjnego. Impuls, 2021

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
Np. A.W1, A.U1, K1	*Pole definiuje metody wykorzystywane do oceniania studentów, np. kartkówka, kolokwium, raport z ćwiczeń itp.*	*Np. próg zaliczeniowy*
W1-W4, U1-U6, K1-K3	Kolokwium z całej tematyki zajęć.	Uzyskanie 52% punktów.

8. INFORMACJE DODATKOWE

(tu należy zamieścić informacje istotne z punktu widzenia nauczyciela niezawarte w pozostałej części sylabusa, ***w szczególności w oparciu o regulacje wynikające z § 26 ust. 1 i 2, § 27 ust. 3 oraz § 28 ust. 1 Regulaminu Studiów wskazanie liczby terminów zaliczeń przedmiotu, w tym zaliczeń dopuszczających do egzaminu****, oraz np. czy przedmiot jest powiązany z badaniami naukowymi, szczegółowy opis egzaminu, informacje o kole naukowym)*

Obecność jest obowiązkowa (dopuszczone dwie nieobecność).

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusa przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusa w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich